

การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

Development of Guidelines for Academic Administration in Small-Sized Schools the Office
of Chumphon Educational Service Area 1

ศิริณา เมรัตน์* โสภณ เพ็ชรพวง และบรรจง เจริญสุข

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Sirinapha Merat* Sophon Pechrpuang and Bunjong Jaroensuk

Graduate School, Suratthani Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน และเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 1 ประชากร ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 59 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 52 โรงเรียน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย กำหนดผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 208 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.89 และการสัมภาษณ์ จากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบได้แก่ สถิติทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีการเรียนการสอน และด้านการนิเทศการสอน ตามลำดับ และปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับ ดังนี้ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน และที่ตั้งของโรงเรียนพบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามวิทยฐานะ ประสบการณ์ทำงาน พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน วิทยฐานะ และที่ตั้งของโรงเรียนพบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า โรงเรียนควรบริหารจัดการหลักสูตรแบบมีส่วนร่วม ควรจัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดผลและประเมินผล การวางแผนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ และจัดให้มีคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างชัดเจน

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ, โรงเรียนขนาดเล็ก, แนวทางการพัฒนา

Abstract

This purposes of this study were: (1) to investigate the current state of academic affairs administration in schools, 2) to study the problem of academic administration in small-sized schools, and 3) Compare the state and problems of academic administration in schools 4) study to the development of academic administration in small-sized schools under Chumphon Primary Educational Service Area Office 1. Population include of small-sized primary schools 59. The Sample of small-sized primary schools 52. Data were collected from 208 Administration and teachers. The questionnaire with reliability index of .89. and Interviews with 9 school administrators. were analyzed semi-structured interview. and The statistic used in the research was mean, standard deviation, and t-test.

The research finding were as follows. 1) Administration in the small-size schools were at high level the order of curriculum development, learning process development, the measurement and evaluate, Innovation Media And teaching technology, and Teaching Supervision. 2) The problem there Administration in the small-size schools were at medium level order of learning process development, Innovation Media And teaching technology, Teaching supervision, the measurement and evaluate, and curriculum development. 3) The comparisons between the conditions and problems in academic administration of administrators, who were different in Position in operation and school location, showed no different in overall, whereas there classified by academic and terms of work were different and the statistical signification at .05 and results problem comparison there classified by academic and school location, showed no different in overall, whereas there terms of work were different and the statistical signification at .05. 4) A study of guidelines for the development of academic administration of small primary schools. Find out if the school should manage the participatory curriculum. Teachers should be trained on the development of a learning management plan that focuses on learners. Measurement and Evaluation Internal systematic planning There is also a clear guide to school supervision.

Keyword : Academic Administration, Small sized Schools, Guideline Development

บทนำ

กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญ ในการพัฒนาชาติและรากฐานสำคัญของการพัฒนาชาติคือ การพัฒนาคน คนที่มีคุณภาพจะต้องเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถ สร้างสรรค์ทางความคิด มีเจตคติค่านิยมและคุณธรรมที่ดี การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตจึง ถือเป็นรากฐานสำคัญที่ทุกคนจะต้องได้รับ สาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) ได้กำหนด ยุทธศาสตร์ทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ตลอดชีวิต โดยมุ่งสร้างกระแสสังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของ คนไทยทุกคน มีนิสัยใฝ่รู้ รักการอ่านตั้งแต่วัยเด็กและส่งเสริม การเรียนรู้ร่วมกันของคนต่างวัยควบคู่กับการส่งเสริมให้องค์กร กลุ่มบุคคล ชุมชน ประชาชนและสื่อทุกประเภทเป็นแหล่งเรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์ สื่อสารด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย รวมถึงส่งเสริม การศึกษาทางเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ. 2554).

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กนับเป็นการบริหารที่มีความแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ จากการสรุปของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา(2552 : 45-46) ดำเนินการวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาพบจุดอ่อนด้านการบริหารการศึกษาซึ่งพบว่า มีความแตกต่างระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยที่โรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมากยังขาดศักยภาพ ทั้งด้านครู วัสดุครุภัณฑ์ การพัฒนาวิชาการ รวมทั้งมีความแตกต่างกันทั้งในคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา ซึ่งเกิดจากในโรงเรียนขนาดเล็กไม่สามารถนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติได้ครบ และโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์การสอน เนื่องจากการขาดแคลนงบประมาณเพื่อจัดหาสื่อและอุปกรณ์การสอน สื่อที่มีอยู่ไม่ตรงกับเนื้อหา ขาดความหลากหลายและทันสมัย จากการศึกษาเพิ่มเติมพบข้อมูลเชิงประจักษ์ที่แสดงให้เห็นว่าคุณภาพการศึกษาไทยด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนแตกต่างกันตามขนาดของโรงเรียน พื้นที่ตั้งโรงเรียนขนาดใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด โรงเรียนในกรุงเทพมหานครและภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และโรงเรียนสาธิตและเอกชนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดทุกด้าน ในขณะที่โรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่เศรษฐกิจต่ำ มีคะแนนเฉลี่ยที่ต่ำกว่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคุณภาพการศึกษาไทยมีความแตกต่างตามสภาพภูมิเศรษฐกิจสังคมของประเทศ (พร้อมพิไล บัวสุวรรณ.2554 : 15)

การดำเนินงานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพ และให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวข้างต้น ต้องอาศัยการบริหารงานด้านต่างๆ ในโรงเรียนและการบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นงานที่สำคัญ ซึ่งเป็นงานหลักของโรงเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ดังจะเห็นได้จากมาตรฐานหรือคุณภาพการศึกษาจะปรากฏชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จการบริหารงานวิชาการจึงนับว่ามีบทบาทสูงสุดต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหารงานในโรงเรียน (ธนีนาถ ฐ สุนทร.2554 : 3) นอกจากนั้นงานวิชาการยังเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงคุณภาพ และประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้นๆ โดยดูที่ผลผลิตการศึกษา คือ ตัวนักเรียนว่ามีคุณภาพเพียงใด เป็นที่ยอมรับชื่นชมของสังคมหรือไม่อย่างไร โรงเรียนจะมีชื่อเสียงหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการเป็นส่วนใหญ่ แตกต่างจากงานอื่นๆในโรงเรียนที่เป็นงานสนับสนุน และเป็นงานที่มีความสำคัญเป็นอันดับรอง ผู้บริหารและครูจึงควรให้ความสนใจและทุ่มเทให้กับการบริหารงานวิชาการให้มากที่สุดด้วย จากเหตุผลข้างต้นจึงกล่าวได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา และเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงานด้านอื่นๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกันแต่ก็เป็นเพียงส่วนส่งเสริม และสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการบริหาร จะต้องสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรต่อไป (ชัยญา พงษ์ชัย. 2554 : 5)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมชุมพร เขต 1 จำนวนโรงเรียนตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 4 ระดับ ดังนี้ ขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียน 120 คนลงมา จำนวน 59 โรงเรียน ขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 121 - 600 คน จำนวน 56 โรงเรียน ขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน 601 - 1,500 คน จำนวน 4 โรง และขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวนนักเรียน 1,501 คนขึ้นไป จำนวน 2 โรง รวมทั้งสิ้น 121 โรง ครอบคลุมพื้นที่มี 3 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอปะทิว อำเภอท่าแซะ เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบระดับชาติโดยรวม พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ไม่สามารถปฏิบัติงานด้านคุณภาพนักเรียนได้อย่างน่าพึงพอใจ สภาพการจัดการเรียนการสอนขาดความพร้อมส่งผลให้คุณภาพผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเป้าหมาย พบว่า มีปัญหาในด้านการบริหารจัดการ กล่าวคือผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ ยังขาดความเข้าใจและทักษะในการบริหารจัดการโรงเรียน การใช้ข้อมูลสารสนเทศและนำผลการประเมินงาน/โครงการ มาใช้วางแผน ปรับปรุงพัฒนางานยังมีน้อย ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่พบว่าครูยังขาดทักษะกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนการ

สอน ขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผล ครูปฏิบัติงานในสภาพที่นักเรียนต่อห้องมีจำนวนน้อยในแต่ละชั้น และครูไม่ครบชั้น ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ ขาดสื่อการเรียนการสอนโดยเฉพาะสื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างจำกัด ครูขาดความชำนาญในสาขาวิชา โดยเฉพาะในกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐาน คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ครูยังต้องปฏิบัติภารกิจจากหน่วยงานอื่นๆ จึงทำการสอนนักเรียนได้ไม่เต็มเวลาและเต็มความสามารถ ปัญหาด้านความพร้อมเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัด จะได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อยมาก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของบุคลากร หนังสือ แบบเรียน แบบฝึกหัด วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และสิ่งก่อสร้างสภาพอาคารเรียน อาคารประกอบที่มีอยู่แล้วก็สร้างมานาน มีสภาพเก่า ขำรุดสุดโทรมมาก โรงเรียนขนาดเล็กบางแห่ง ไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์และถึงจะมีก็ไม่ทันสมัยโรงเรียนก็ไม่สามารถที่จะไปประดมทรัพยากรจากชุมชนผู้ปกครองนักเรียนได้ ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดเท่าที่ผ่านมาโดยภาพรวมแล้ว ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครองนักเรียนชุมชน ขาดความรู้ความเข้าใจ ไม่ได้ร่วมในการจัดการศึกษาเพราะคิดว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของโรงเรียน ผู้บริหารและครูผู้สอน ประกอบกับชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ส่วนใหญ่แล้วจะปล่อยให้เป็นที่หน้าที่ของโรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1. 2556 : 3 - 5)

จากสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กส่งผลให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ยังไม่บรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นงานหลักและเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา และเมื่อพิจารณาถึงโรงเรียนขนาดเล็กแล้วสถานการณ์น่าเป็นห่วงมากกว่าโรงเรียนขนาดอื่น เนื่องจากมีทรัพยากรทั้งบุคคล ทรัพยากรอื่น ๆ น้อยที่สุด และขาดแคลนในทุกด้าน ตามข้อมูลที่ได้อ้างอิงมาทั้งหมด ดังนั้นผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดชุมพร เขต 1 เพื่อให้ได้ข้อมูลนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ให้เหมาะสมกับบริบทของการเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก และผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์แก่ครูวิชาการ และผู้บริหารที่ได้ทราบระดับการปฏิบัติงานการบริหารวิชาการ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องทำให้สามารถใช้แนวทางแก้ไขสำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามวิทยฐานะ ประสบการณ์ทำงาน และที่ตั้งของโรงเรียน
4. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ และเชิงคุณภาพ เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 มีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 จำนวน 59 โรงเรียน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาล จำนวน 34 โรงเรียน และกลุ่มโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาล 25 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (พิสนุ พองสี.2552 : 109 ; อ้างอิงจาก Krejcie Morgan. 1907 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 52 โรงเรียน แล้วการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) กำหนดผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน จำนวน 52 คน ครูผู้สอนโรงเรียนละ 3 คน จำนวน 156 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 208 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวของวัตถุประสงค์การวิจัยที่ตั้งไว้ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไป

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บเพื่อรวบรวมการทำวิจัยมี 2 ประเภท คือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม

1.1 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชบุรีธานี เพื่อขอหนังสือขอความร่วมมือในการตอบสอบถามถึงผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

1.2 ผู้วิจัยเตรียมแบบสอบถามให้ครบถ้วนสมบูรณ์และเพียงพอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ตอบแบบสอบถาม นำแบบสอบถามไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้วิจัยจะทำการชี้แจงต่อกลุ่มตัวอย่างให้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์และวิธีการตอบแบบสอบถาม

1.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

1.4 เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาแล้วผู้วิจัยทำการลงรหัส (Coding) ในแบบสอบถามทุกชุดที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์

2.1 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชบุรีธานี เพื่อขอหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์ถึงผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ ตามที่ได้นัดหมายไว้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติขั้นพื้นฐาน และทดสอบสมมติฐาน ของแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Sciences) สถิติพื้นฐาน ได้แก่

ค่าร้อยละ (Percentage)

ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean)

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

2.1 เปรียบเทียบโดยใช้สถิติทดสอบที (t - test) ในการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน

2.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One Way analysis of varianc) โดยการเปรียบเทียบการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาที่สังกัด และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของบอนเฟอร์โรนี

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ผลการวิจัยมีดังนี้

1.1 สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (= 3.63) เมื่อพิจารณาโดยรวม โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการเรียนการสอน และด้านการนิเทศการสอน

2. ผลการวิเคราะห์ระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ผลการวิจัยมีดังนี้

2.1 ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (= 2.69) เมื่อพิจารณาโดยรวม โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการสอน ด้านการวัดผล และประเมินผล และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

3.1 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน และที่ตั้งของโรงเรียนพบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามวิทยฐานะ ประสบการณ์ทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3.2 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน วิทยฐานะ และที่ตั้งของโรงเรียนพบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4. ผลการวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ใน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ 3) ด้านสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการเรียนการสอน 4) ด้านการวัดผลและประเมินผล และ 5) ด้านนิเทศการสอน ผู้วิจัยขอเสนอในภาพรวมดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารได้ให้ข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรควรมีการจัดประชุมวางแผนการใช้คู่มือเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาและจัดประชุมสัมมนาให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา วิเคราะห์ความต้องการของชุมชนนำมาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและกำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ

4.2 ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรมีการส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อจัดทำแผนการเรียนรู้ ผู้บริหารโรงเรียนควรกระตุ้นให้ครูปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมถึงโรงเรียนมีการจัดทำโครงการส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน

4.3 ด้านสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการเรียนการสอน แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ด้านสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการเรียนการสอน ควรมีการระดมทรัพยากรจากทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อการจัดหาสื่อ ควรใช้สื่อให้คุ้มค่าที่สุด มีการจัดอบรมทำสื่อเทคโนโลยี ผู้บริหารมองว่าศึกษานิเทศก์ต้องให้ความรู้และให้ครูได้จัดทำสื่อเพื่อช่วยในการสอนมากขึ้น ควรมีการอบรม ควรจัดงบประมาณในการจัดหาสื่อให้เพียงพอกับโรงเรียนขนาดเล็ก จัดอบรมสื่อเพื่อแก้ปัญหาผู้เรียน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

4.4 ด้านการวัดผลและประเมินผล แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ด้านการวัดและประเมินผล ควรมีการจัดอบรมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือทางการวัดผลและประเมินผล และควรมีการนำไปศึกษาดูงานด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง จัดให้มีหนังสือวิชาการด้านการวัดและประเมินผลไว้ให้ครูเพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าด้านการวัดและประเมินผลพิจารณาในการจัดหาหรือพัฒนาโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลประเภทต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูผู้สอน นำผลการวัดและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน จัดทำระบบการวัดผลที่ถูกต้องตามระเบียบ มีการจัดทำบันทึกรายงานและจัดเก็บอย่างปลอดภัย

4.5 ด้านนิเทศการสอน แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ด้านการวัดและประเมินผล ควรมีการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของครูในการจัดการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ดำเนินการนิเทศตามแผนอย่างเป็นระบบ จัดทำปฏิทินการนิเทศ มีการเยี่ยมห้องเรียน และนิเทศโดยการประชุมพูดคุยปัญหา การแก้ไข ในการนิเทศแต่ละครั้ง ผู้บริหารควรกระตุ้นให้ครูเห็นความสำคัญของการนิเทศ ให้เข้าใจกระบวนการนิเทศ และที่สำคัญต้องมีการทำ PLC การนิเทศการสอนของครูทั้งโรงเรียน

อภิปรายผล

1. สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนขนาดเล็กเห็นความสำคัญต่องานวิชาการซึ่งถือเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีความสำคัญยิ่งเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาโรงเรียนจะมีคุณภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการเป็นสำคัญงานอื่นๆ เป็นงานที่ช่วยส่งเสริมการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพ และช่วยอำนวยความสะดวกแก่งานวิชาการ ซึ่งจะเห็นได้ว่าด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุดอาจมีผลสืบเนื่องจากความสำคัญที่จำเป็นต้องพัฒนาให้เกิดความชัดเจน มีระบบและมีกระบวนการจัดการอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมพันธกิจของโรงเรียนจึงจะเกิดคุณภาพต่อผู้เรียนอย่างยั่งยืน สุลัดดาวัลย์ อัฐนาถ. (2559) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยาย

โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 พบว่าการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีสภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยดลฤดี กลั่นภูมิศรี. (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครลำปาง ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครลำปางในขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ 8 ด้าน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการแนะแนว และด้านการนิเทศการศึกษาตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน วิชยฐานะ ประสบการณ์ทำงาน และที่ตั้งของโรงเรียนพบว่า มีสภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูและผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กเหมือนกันมองว่าสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเหมือนกันการจัดการเรียนการสอนไม่ว่าจะเป็นในด้านหลักสูตร กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล รวมถึงการนิเทศการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีคุณภาพทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีคุณลักษณะพึงประสงค์สุขภาพอนามัยที่ดี เป็นคนที่สมบูรณ์ และเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพของชาติในแนวเดียวกัน สอดคล้องกับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.(2553) ที่กำหนดบทบาทที่สำคัญในการเป็นกลไกขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้ 1) ศึกษา ทำความเข้าใจเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานศักราช 2551 และออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2) จัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นความรู้ ทักษะ กระบวนการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 3) ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล พร้อมนำเสนอข้อมูลมาใช้ในการออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ความต้องการของผู้เรียน ตามความแตกต่างของผู้เรียนและพัฒนาการทางสมอง เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ 4) จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร 5) จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ 6) จัดเตรียมและใช้สื่อการเรียนรู้ต่างๆ ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ในชุมชนกับการเรียนรู้ของผู้เรียน 7) ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และวิธีการต่างๆอย่างหลากหลายเน้นการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงเป็นสำคัญ นอกจากนี้ ควรเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนพร้อมกับธรรมชาติของวิชาและธรรมชาติของผู้เรียน 8) นำผลการประเมินของผู้เรียนมาใช้ในการสอนซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน ตลอดจนปรับปรุงการจัดกิจกรรมการสอนของตนเองอย่างเป็นระบบ 9) ใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

3. ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนขนาดเล็กให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนมีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับตัวนักเรียน มีวิธีการที่หลากหลายในด้านการพัฒนาเนื่องจากมีจำนวนนักเรียนน้อย พัฒนาได้ตรงจุดและตรงประเด็น เช่น การสนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยี การจัดเครือข่ายโรงเรียน การรวมโรงเรียนก็เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของมลชยา จี๊สละ. (2558) ได้ศึกษา เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กโดยภาพรวมอยู่ใน

ระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรินทร์ ปะนามะเก. (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

4. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน วิทยฐานะ ประสบการณ์ทำงาน และที่ตั้งของโรงเรียนอภิปรายผลได้ดังนี้พบว่า มีปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าครูและผู้บริหารอาจมีแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจนผู้บริหารอาจมีการพัฒนาและมีเป้าหมายทางวิชาการของสถานศึกษา ส่งเสริมครูนำเป้าหมายไปสู่การปฏิบัติสร้างความเชื่อมั่นร่วมกันว่าจะสามารถนำองค์กรไปสู่เป้าหมายได้ซึ่งทำให้มองว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการไม่ต่างกัน สอดคล้องกับShoemaker J, and W.H.Fraser ได้กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีความสำคัญที่สุดที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมีประสิทธิภาพโดยผู้บริหารควรแสดงบทบาท ดังนี้ 1) ศึกษาถึงประสิทธิภาพของการเรียนการสอนของโรงเรียน 2) สร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เต็มไปด้วยความเป็นระเบียบทำงานโดยมีจุดหมาย และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข 3) มีความรู้คาดหวังสูงเพื่อสนับสนุนครูและนักเรียน 4) มีการตั้งวัตถุประสงค์ของการทำงานของครูและระบบการประเมินการสอนที่ดี

5. ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 1 จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ผลการวิจัยสังเคราะห์ได้ ดังนี้

5.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร แนวทางในการพัฒนาควรมีการจัดประชุมวางแผนการใช้คู่มือเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาและจัดประชุมสัมมนาให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา วิเคราะห์ความต้องการของชุมชนนำมาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและกำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกฤตา เกยานนท์ (2555) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ควรจัดการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ และให้ความรู้เกี่ยวกับการสอนแบบคละชั้นให้กับครูผู้สอน ควรจัดหาเอกสาร เกี่ยวกับหลักสูตรไว้บริการให้เพียงพอ มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา จากหน่วยงานต้นสังกัดหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม

5.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ แนวทางในการพัฒนา ควรมีการส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อจัดทำแผนการเรียนรู้ ผู้บริหารโรงเรียนควรกระตุ้นให้ครูปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมถึงโรงเรียนมีการจัดทำโครงการส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับฐิตารีย์ ไชยชิน (2556) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า ครูและชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์ประยุกต์ใช้ ปฏักฝังคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ครูควรได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการ การให้ความรู้ ความสามารถในการสอน การใช้เทคนิควิธีใหม่ ๆ มีการจัดการเรียนการสอน มีการศึกษาถึงความต้องการของผู้เรียน จัดสภาพแวดล้อม และบรรยากาศเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน และKate. (2010) ได้วิจัยเรื่องผลที่ได้รับจากการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาพบว่านักเรียนชอบการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้มีสภาพคล้ายบ้านนักเรียน มีความตั้งใจเพิ่มขึ้นปัญหาด้านวิจัยเพราะสนองตอบตามความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้เรียนดีขึ้น

5.3 ด้านสื่อวัตกรรม และเทคโนโลยีการเรียนการสอน ควรมีการระดมทรัพยากรจากทุกส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อการจัดหาสื่อ ควรใช้สื่อให้คุ้มค่าที่สุด มีการจัดอบรมทำสื่อเทคโนโลยี ผู้บริหารมองว่าศึกษานิเทศก์ต้องให้

ความรู้และให้ครูได้จัดทำสื่อเพื่อช่วยในการสอนมากขึ้น ควรมีการอบรม ควรจัดงบประมาณในการจัดหาสื่อให้เพียงพอกับโรงเรียนขนาดเล็ก จัดอบรมสื่อเพื่อแก้ปัญหาผู้เรียน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานของรัชนิย สีหะวงษ์ (2558) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า ควรติดตามประเมินผลการพัฒนา และการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ในการจัดตั้งศูนย์บริการสื่อการเรียนรู้ พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูผลิตจัดหาและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี โดยการจัดให้มีการประสานความร่วมมือในการผลิต

5.4 ด้านการวัดและประเมินผล ควรมีการจัดอบรมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือทางการวัดผลและประเมินผล และควรมีการนำไปศึกษาดูงานด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงจัดให้มีหนังสือวิชาการด้านการวัดและประเมินผลไว้ให้ครูเพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าด้านการวัดและประเมินผลพิจารณาในการจัดหาหรือพัฒนาโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลประเภทต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูผู้สอน นำผลการวัดและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน จัดทำระบบการวัดผลที่ถูกต้องตามระเบียบ มีการจัดทำบันทึกรายงานและจัดเก็บอย่างปลอดภัย รวมถึงจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการวัดผลและประเมินผลให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผลการเรียน กำกับ ติดตามการวัดผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ สอดคล้องกับนิตยธิดา จันดาสงค์ (2558) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน พบว่า โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการวัดผล การประเมินผลของสถานศึกษา โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ได้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีและขั้นตอนการวัดและการประเมินผล การสร้างเครื่องมือ ในการวัดผลแบบต่าง ๆ

5.5 ด้านการนิเทศการสอน ควรมีการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของครูในการจัดการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ดำเนินการนิเทศตามแผนอย่างเป็นระบบ จัดทำปฏิทินการนิเทศ มีการเยี่ยมห้องเรียน และนิเทศโดยการประชุมพูดคุยปัญหา การแก้ไข ในการนิเทศแต่ละครั้ง ผู้บริหารควรกระตุ้นให้ครูเห็นความสำคัญของการนิเทศ ให้เข้าใจกระบวนการนิเทศ และที่สำคัญต้องมีการทำ PLC การนิเทศการสอนของครูทั้งโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อให้งานการนิเทศการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องผู้บริหารเองก็ควรเป็นผู้นำทางวิชาการนำครูเดินตามกรอบและแนวทางการดำเนินการปฏิทินการนิเทศของโรงเรียนโดยใช้การนิเทศแบบกัลยาณมิตรเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับรัชนิย สีหะวงษ์ (2558) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการนิเทศการสอน พบว่า ควรจัดให้มีการประชุมสัมมนา พบปะแลกเปลี่ยนในเรื่องที่เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างครูและผู้นิเทศ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษา ควรจัดให้ครูมีโอกาสประชุม อภิปราย ปัญหา และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับงานวิชาการระหว่างครูด้วยกัน และผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำครูและบุคลากรไปศึกษาดูงานโรงเรียนตัวอย่าง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดกระบวนการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการพัฒนาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เป็นอันดับหนึ่ง ส่วนด้านที่มีสภาพการบริหารงานวิชาการเป็น อันดับสุดท้าย คือด้านการนิเทศการสอน ดังนั้น สถานศึกษาควรดำเนินการสร้างเครื่องมือเอกสารในการนิเทศอย่างชัดเจนมีปฏิทินการนิเทศที่ชัดเจน และนำมาปฏิบัติได้จริง ในส่วนที่เป็นปัญหา ผลวิจัยพบว่า สถานศึกษาไม่มีการวางแผนการนิเทศการสอน และขอครูผู้สอนไม่ได้แก้ไขพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนของตนเองอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น สถานศึกษาควร

ดำเนินการนิเทศเป็นรายบุคคลมาใช้ ผู้บริหารจะต้องให้มีการนิเทศอย่างเป็นระบบ และจริงจังกระตุ้นให้ครูผู้สอนเข้าใจถึงประโยชน์ของการนิเทศ เป็นต้น

2. ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและบุคลากรในสถานศึกษาจะต้องดำเนินการพัฒนา การบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเฉพาะ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นด้านที่มีปัญหาการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับหนึ่ง ดังนั้น สถานศึกษาควรดำเนินการวางแผนงานอย่างเป็นระบบจัดทำคู่มือการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ และสื่อที่ทันสมัยพร้อมใช้ได้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายในการพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลในการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

4. ควรศึกษาแนวโน้มการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษา 4.0 เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับทิศทางการจัดการศึกษาในอนาคต

Reference

- Academic Office and Educational Standards. (2009). Office of the Basic Education Commission Bangkok: Ministry of Education.
- Brophy, G. M. (2006). A study of the process used by academic affairs administrators at participating institutions of higher education to select instructional technology tools faculty use in instruction in undergraduate classes. Dissertation Abstract International, 24(2), 171-A
- Chanyapongchai. (2011). Problems and solutions for academic administration in small primary schools Saraburi Primary Education Area Office 2. Master of Education Thesis The field of educational administration St. John's University Bangkok
- Chumphon Primary Education Area 1, Office. (2013). Small size 2013. Chumphon: Chumphon Primary Education Area Office 1.
- Don Ruedee Distill Phum Si. (2015). Academic administration of municipal schools Under the Lampang Municipality. Master of Education Thesis Faculty of Management Studies Lamphun Rajabhat University.
- Katz, D., & Kahn, R.L. (1978). Skill of An Effective Administrator. New York: John Wiley & Sons, Inc.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.

- Ministry of Education. (2011). Education Core Curriculum 2008. Bangkok: Cooperative Assembly Printing Center Agriculture of Thailand.
- Monchaya Chaimaeng. (2015). Guidelines for academic administration of small schools Under the Office Education Area, Kamphaeng Phet Primary Education Area 2. Master of Education Thesis Faculty of Management Studies Nakhon Sawan Rajabhat University.
- National Education Act BE 2542 (1999) Amendment (2nd edition) 2002 and (No. 3) 2010 (August 19, 1999). Retrieved November 25, 2015 from <http://www.mwit.ac.th/~person/01-Statutes/NationalEducation.pdf>
- Nitthida Chanthasong. (2015). Problems and guidelines for the development of academic administration of educational institutions In Bo Thong School Group Under the Office of Primary Education Service Area, Chonburi Region 2. Master of Thesis Faculty of Management Studies Burapa university.
- Office of the Basic Education Commission. (2010). Learning management according to the core curriculum of basic education 2008. Bangkok: Agricultural Cooperative Assembly of Thailand
- Ratchanee Sihanwong. (2015). Problems and guidelines for the development of school academic administration Primary Education, Wang Somboon Network Under the Office of Primary Education Service Area, Sa Kaeo Province Faculty of Management Studies Burapa university.
- Shoemaker J, and W.H.Fraser, "What Principal Can Do : Some Imlication from Studies of Effective School", Phi Delta Kappan, vol.63 (November 1981) : 178 – 182
- Suladawan Athanak. (2559). State and problems of academic administration in schools of opportunity expansion Education under the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 3. Thesis Master of Education Faculty of Management Studies Ubon Ratchathani Rajabhat University.
- Sukritta Kitanon. (2012). Problems and guidelines for academic development of primary schools Khok Charoen District Under the Office of Lop Buri Primary Educational Service Area 2, case study of small schools. Master's thesis Faculty of Management Studies Burapa university.
- Thitichai Chaichin. (2013). Problems and guidelines for the development of academic administration at Borthong School, 2 under the Office of Primary Education Area, Chonburi. Faculty of Management Studies Burapa university.
- Watcharin Panamanake. (2015). Development of academic administration guidelines in educational institutions under the office Maha Sarakham Primary Education Area Zone 2. Master's thesis The field of educational administration Mahasarakrm university.

ผู้เขียน**นางสาวศิริินภา เมรัตน์**

ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

272 หมู่ 9 ตำบล ขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี รหัสไปรษณีย์ 84100

e-mail: too_merat@hotmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณ เพ็ชรพวง

ประธานกรรมการที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

272 หมู่ 9 ตำบล ขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี รหัสไปรษณีย์ 84100

e-mail: p1415014@yahoo.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรจง เจริญสุข

กรรมการที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

272 หมู่ 9 ตำบล ขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี รหัสไปรษณีย์ 84100

e-mail: bunjong_sru@hotmail.com